Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (sjätte avdelningen)

den 17 maj 2017*

”Överklagande — EGFJ och EJFLU — Europeiska kommissionens genomförandebeslut — Delgivning till adressaten — Senare ändring av bilagans utskriftsformat — Offentliggörande av beslutet i *Europeiska unionens officiella tidning* — Tidsfrist för väckande av talan — Den tidpunkt då fristen börjar löpa — För sent inkommen ansökan — Avvisning”

I mål C-339/16 P,

angående ett överklagande enligt artikel 56 i stadgan för Europeiska unionens domstol, som ingavs den 16 juni 2016,

Republiken Portugal, företrädd av L. Inez Fernandes, M. Figueiredo, J. Saraiva de Almeida samt P. Estêvão, samtliga i egenskap av ombud,

klagande,

i vilket den andra parten är:

Europeiska kommissionen, företrädd av D. Triantafyllou och M. França, båda i egenskap av ombud,

svarande i första instans,

meddelarDOMSTOLEN (sjätte avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden E. Regan samt domarna J.-C. Bonichot (referent) och A. Arabadjiev,

generaladvokat: E. Sharpston,

justitiesekreterare: M. A. Calot Escobar,

efter det skriftliga förfarandet,

med hänsyn till beslutet, efter att ha hört generaladvokaten, att avgöra målet utan förslag till avgörande,

följande

* Rättegångsspråk: portugisiska.

Dom

1 Republiken Portugal har yrkat att domstolen ska upphäva det beslut som meddelades av Europeiska unionens tribunal den 19 april 2016, Portugal/kommissionen (T-556/15, ej publicerat, EU:T:2016:239) (nedan kallat det överklagade beslutet). Genom detta beslut avvisade tribunalen Republiken Portugals talan om ogiltigförklaring av kommissionens genomförandebeslut (EU) 2015/1119 av den 22 juni 2015 om undantagande från unionsfinansiering av vissa betalningar som verkställts av medlemsstaterna inom ramen för Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ) och inom ramen för Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU) (EUT L 182, 2015, s. 39) (nedan kallat det omtvistade beslutet), i den del det innebär att vissa betalningar som verkställts av Republiken Portugal undantas.

Bakgrund till tvisten och det omtvistade beslutet

2 Kommissionen antog det omtvistade beslutet den 22 juni 2015. Genom detta beslut tillämpade kommissionen en finansiell korrigering om 137 miljoner euro med avseende på Republiken Portugal, vad gäller ”Annat direktstöd – Arealrelaterade åtgärder” för ansökningsåren 2010–2012.

3 I artikel 2 i det omtvistade beslutet föreskrivs bland annat följande:

”Detta beslut riktar sig till … Republiken Portugal ….”

4 Den 23 juni 2015 delgavs det omtvistade beslutet till Republiken Portugals ständiga representation vid Europeiska unionen, med nummer C(2015) 4076.

5 Det omtvistade beslutet offentliggjordes i *Europeiska unionens officiella tidning* den 10 juli 2015.

6 Den 20 juli 2015 mottog Republiken Portugals ständiga representation vid unionen ett meddelande, tillsammans med följande angivelse på engelska:

”På grund av ett tekniskt fel kan bilagan till [det omtvistade beslutet] av den 22 juni 2015, vilket delgavs den 23 juni 2015, uppvisa problem med utskriftsformatet. Vi skickar därför bilagan på nytt, utan problem med utskriftsformatet.”

Talan vid tribunalen och det överklagade beslutet

7 Genom ansökan som inkom till tribunalens kansli den 23 september 2015 väckte Republiken Portugal talan om ogiltigförklaring av det omtvistade beslutet.

8 Genom handling som inkom till tribunalens kansli den 8 oktober 2015 framställde kommissionen en invändning om rättegångshinder med hänvisning till artikel 130.1 i tribunalens rättegångsregler. Genom handling som inkom till tribunalens kansli den 20 november 2015 yttrade sig Republiken Portugal över kommissionens invändning om rättegångshinder.

9 Som en åtgärd för processledning bad tribunalen den 4 februari 2016 kommissionen att inkomma med upplysningar avseende problemen med utskriftsformatet, vilka angetts i dess meddelande av den 20 juli 2015. Kommissionen efterkom tribunalens begäran genom att i skrivelse av den 17 februari 2016 inkomma med de begärda upplysningarna.

10 Tribunalen konstaterade i det överklagade beslutet att det var uppenbart att Republiken Portugal väckt talan sedan fristen för att väcka talan löpt ut, och att talan därför väckts för sent.

11 Härvidlag slog tribunalen fast att fristen för att väcka talan mot det omtvistade beslutet började löpa vid delgivningen av beslutet till Republiken Portugal, vilket skedde den 23 juni 2015. Tribunalens fann att i enlighet med dess rättegångsregler, med hänsyn tagen till avstånd, löpte fristen för att väcka talan ut vid midnatt den 2 september 2015.

12 Följaktligen avvisade tribunalen Republiken Portugals talan.

Parternas yrkanden

13 Republiken Portugal har i sitt överklagande yrkat att domstolen ska

— upphäva det angripna beslutet i den mån tribunalen biföll kommissionens invändning om rättegångshinder,

— slå fast att talan mot det omtvistade beslutet hade ingetts i rätt tid, i enlighet med artikel 263 FEUF, och

— förplikta kommissionen att ersätta samtliga rättegångskostnader.

14 Kommissionen har yrkat att domstolen ska

— avvisa överklagandet, eller, i andra hand, ogilla detsamma, och

— förplikta Republiken Portugal att ersätta rättegångskostnaderna.

Prövning av överklagandet

15 Republiken Portugal har till stöd för sitt överklagande anfört tre grunder, vilka avser felaktig rättstillämpning vad gäller artikel 263 sjätte stycket FEUF.

Upptagande till prövning

Parternas argument

16 Kommissionen har gjort gällande att överklagandet ska avvisas, eftersom ingen av de grunder som Republiken Portugal har anfört kan prövas. Denna medlemsstat har nämligen begränsat sig till att grunda sitt bestridande av det omtvistade beslutet på samma argument som åberopades vid tribunalen, utan att ange omständigheter och skäl till att tribunalen gjorde sig skyldig till felaktig rättstillämpning

17 Vidare kan inte Republiken Portugals argument att tribunalen, i avsaknad av bestämda skäl för motsatsen, skulle ha tolkat artikel 263 FEUF på ett sätt som innebär att dess talan inte väckts för sent, inte heller prövas, eftersom de avser bedömningen av de faktiska omständigheterna.

18 Republiken Portugal har bestritt kommissionens invändning om rättegångshinder.

Domstolens bedömning

19 I den mån kommissionen har bestritt att förevarande överklagande kan tas upp till sakprövning på grund av att Republiken Portugal endast begärt omprövning av argument som redan framställts vid tribunalen, erinras särskilt om att det följer av artikel 168.1 d och artikel 169.2 i domstolens

rättegångsregler att det i ett överklagande klart ska anges på vilka punkter den dom som det yrkas upphävande av ifrågasätts samt de rättsliga grunder som särskilt åberopas till stöd för detta yrkande. Ett överklagande som endast upprepar eller ordagrant återger grunder och argument som redan har anförts vid tribunalen, inbegripet sådana som avser omständigheter som tribunalen uttryckligen har underkänt, uppfyller inte detta krav (dom av den 19 januari 2017, kommissionen/Total och Elf Aquitaine, C-351/15 P, EU:C:2017:27, punkt 30 och där angiven rättspraxis).

20 När en klagande bestrider tribunalens tolkning eller tillämpning av unionsrätten kan dock de rättsfrågor som prövades av tribunalen på nytt tas upp till diskussion i målet om överklagande. Om klaganden inte på detta sätt kunde utforma sitt överklagande med stöd av grunder och argument som redan åberopats vid tribunalen, skulle nämligen överklagandeinstitutet förlora en del av sin betydelse (dom av den 19 januari 2017, kommissionen/Total och Elf Aquitaine, C-351/15 P, EU:C:2017:27, punkt 31 och där angiven rättspraxis).

21 I förevarande överklagande söker Republiken Portugal inte endast få till stånd en omprövning av talan vid tribunalen, utan den har i stället ifrågasatt tribunalens tolkning av artikel 263 sjätte stycket FEUF och det rättsliga resonemang som föranledde tribunalen att slå fast att det var uppenbart att talan väckts efter den föreskrivna fristen, och således för sent.

22 Republiken Portugal har härvidlag med tillräcklig precision identifierat de omständigheter som kritiseras i den överklagade domen liksom argument till stöd för yrkandet om upphävande.

23 Vidare, vad gäller huruvida Republiken Portugals argument att tribunalen, i avsaknad av bestämda skäl för motsatsen, skulle ha tolkat artikel 263 FEUF på ett sätt som innebär att dess talan inte väckts för sent, avser dessa inte ”bedömningen av de faktiska omständigheterna” utan tillämpningen av denna bestämmelse.

24 Republiken Portugals överklagande kan således prövas.

Prövning i sak

Den andra och den tredje frågan

– *Parternas argument*

25 Republiken Portugal har hävdat att tribunalen i flera fall har gjort en felaktig tolkning av artikel 263 sjätte stycket FEUF, bland annat i punkt 31 i det överklagade beslutet.

26 Det framgår av denna bestämmelses lydelse att det är offentliggörandet i *Europeiska unionens officiella tidning* som är avgörande vad gäller talefristen. Uttrycket ”allt efter omständigheterna” visar att tidpunkten när fristen för att väcka talan ska börja löpa ska fastställas enligt den ordning för offentliggörande som anges i bestämmelsen. Härav följer att delgivningen är subsidiär i förhållande till offentliggörande, även för beslut vars offentliggörande inte är obligatoriskt. Denna tolkning stöds av domen av den 10 mars 1998, Tyskland/rådet, (C-122/95, EU:C:1998:94), och innebär att rättssäkerhetsprincipen iakttas och att all diskriminering mellan medlemsstaterna undviks.

27 Republiken Portugal har vidare hävdat att tribunalen skulle ha tolkat artikel 263 FEUF på ett sätt som innebär att dess talan inte väckts för sent, och har härvidlag hänvisat till domen av den 26 september 2013, PPG och SNF/Echa (C-625/11 P, EU:C:2013:594).

28 Till stöd för sitt argument har Republiken Portugal även åberopat domen av den 22 januari 1997, Opel Austria/rådet (T-115/94, EU:T:1997:3, punkt 124). Av denna dom framgår att rättssäkerhetsprincipen kräver att varje rättsakt ska bringas till den berördes kännedom på ett sådant sätt att denne med säkerhet kan förvissa sig om den tidpunkt åtgärden börjar ha rättsverkningar. Av samma dom följer att detta rättssäkerhetskrav måste iakttas särskilt noggrant när det rör sig om en åtgärd som kan ha ekonomiska konsekvenser, för att de berörda ska vara medvetna om den exakta omfattningen av de förpliktelser som åläggs dem.

29 Republiken Portugal har vidare hävdat att tribunalen i punkt 37 i det överklagade beslutet gjort en felaktig tolkning av följderna av kommissionens fasta praxis att i *Europeiska unionens officiella tidning* offentliggöra beslut om avslutande av räkenskaperna avseende betalningar som verkställts av medlemsstaterna inom ramen för EGFJ och EJFLU.

30 Det följer av domen av den 10 mars 1998, Tyskland/rådet, (C-122/95, EU:C:1998:94), att Republiken Portugal hade rätt att förvänta sig att det omtvistade beslutet skulle offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning* och att fristen för att väcka talan skulle börja löpa vid detta offentliggörande.

31 Tribunalen missuppfattade även de rättsverkningar som följer av att kommissionen offentliggör beslut om avslutande av räkenskaperna i L-serien i *Europeiska unionens officiella tidning*.

32 Republiken Portugal har även, under åberopande av beslutet av den 27 november 2007, Diy-Mar Insaat Sanayi ve Ticaret och Akar/kommissionen (C-163/07 P, EU:C:2007:717, punkterna 32 och 36), gjort gällande att kommissionen ”uppträtt på ett sätt som varit ägnat att skapa en ursäktlig villfarelse hos en enskild som är i god tro” och att domstolen medgett att vissa situationer kan likställas med ”en oförutsedd händelse eller force majeure, så att försutten tid inte medför rättsförlust för de berörda personerna”.

33 Kommissionen har gjort gällande att överklagandet inte ska bifallas på den andra eller den tredje grunden.

– Domstolens bedömning

34 Enligt artikel 263 sjätte stycket FEUF ska talan om ogiltigförklaring väckas inom två månader från den dag då akten offentliggjordes eller delgavs sökanden eller, om så inte skett, från den dag då denne fick kännedom om akten, allt efter omständigheterna.

35 Det framgår vidare av artikel 297.2 tredje stycket FEUF att till skillnad från akter som ska offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*, ska bland annat beslut som anger till vem eller vem de riktar sig, delges den eller dem de riktar sig till och får verkan genom denna delgivning.

36 En jämförelse mellan dessa två bestämmelser i EUF-fördraget visar, vad gäller talan om ogiltigförklaring, att talefristen börjar löpa vid offentliggörandet när detta offentliggörande, som utgör en förutsättning för att rättsakten ska träda i kraft, föreskrivs i EUF-fördraget, och vid delgivning i övriga fall som anges i artikel 297.2 tredje stycket FEUF, bland annat beslut som anger till vem eller vilka de riktar sig.

37 Domstolen har bekräftat denna tolkning av artikel 263 sjätte stycket FEUF när den slagit fast att då det gäller en akt som anger till vem eller vilka de riktar sig är det endast den text som delgetts dessa som äger giltighet, även när akten också offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning* (dom av den 13 juli 1966, Consten och Grundig/kommissionen, 56/64 och 58/64, EU:C:1966:41, s. 491).

38 Härav följer, tvärtemot vad Republiken Portugal har hävdat, att delgivningen av en rättsakt inte är subsidiär i förhållande till offentliggörandet i *Europeiska unionens officiella tidning*, när det gäller fastställande av tidpunkten då fristen för att väcka talan för rättsaktens adressat börjat löpa.

39 Domen av den 10 mars 1998, Tyskland/rådet (C-122/95, EU:C:1998:94), innebär inte att någon annan slutsats kan dras. I punkt 35 i den domen slog nämligen domstolen fast att det följer av ordalydelsen i artikel 263 sjätte stycket FEUF att regeln, att fristen för väckande av talan börjar löpa då sökanden får kännedom om akten, är subsidiär i förhållande till regeln att denna frist börjar löpa från offentliggörandet eller delgivningen av akten.

40 Av det anförda följer att tribunalen inte gjorde sig skyldig till felaktig rättstillämpning när den bland annat i punkt 36 i det överklagade beslutet slog fast att det vid beräkningen av fristen för att väcka talan är delgivningen av det omtvistade beslutet till Republiken Portugal, och inte offentliggörandet i *Europeiska unionens officiella tidning*, som ska beaktas.

41 Republiken Portugals övriga argument vad avser den andra och den tredje grunden påverkar inte denna slutsats.

42 Detta gäller även Republiken Portugals påstående att tribunalen skulle ha tolkat artikel 263 sjätte stycket FEUF på så sätt att dess talan inte hade väckts för sent, eftersom denna bestämmelses räckvidd, mot bakgrund av artikel 297.2 tredje stycket FEUF under alla omständigheter är klar och dess formulering inte ger upphov till några tvivel vad gäller tolkningen.

43 Härav följer att Republiken Portugal inte har visat att kommissionen genom att offentliggöra beslut om avslutande av räkenskaperna avseende betalningar som verkställts av medlemsstaterna inom ramen för jordbruksfonderna, uppträtt på ett sätt som varit ägnat att skapa en ”villfarelse hos en enskild som är i god tro” så att dess tolkning av artikel 263 sjätte stycket FEUF utgjorde ett ursäktligt misstag (se, för ett liknande resonemang, beslut av den 17 maj 2002, Tyskland/parlamentet och rådet, C-406/01, EU:C:2002:304, punkt 21), eller att tribunalens tolkning av nämnda bestämmelse strider mot rättssäkerhetsprincipen.

44 Av det anförda följer att överklagande inte kan vinna bifall på den andra eller den tredje grunden.

Den första grunden

– Parternas argument

45 Republiken Portugal har gjort gällande att det omtvistade beslutet, sedan det delgetts den 23 juni 2015, vilken delgivning av Republiken Portugal kvalificerats som provisorisk, delgavs definitivt den 20 juli 2015. Det är vid sistnämnda datum som fristen att väcka talan började löpa, eftersom den delgivning som skedde den 23 juni 2015, tvärtemot vad som anges i punkt 42 i det överklagade beslutet, inte gjorde det möjligt för Republiken Portugal att få fullständig kunskap om det omtvistade beslutet, vilket kommissionen har bekräftat genom att medge att denna delgivning inte var perfekt, och inte heller fullständig. Talan ingavs således i rätt tid.

46 Kommissionen anser att överklagandet inte kan bifallas på den första grunden.

– Domstolens bedömning

47 Domstolen har med avseende på frågan huruvida en delgivning skett korrekt preciserat att ett beslut har delgetts på ett lagenligt sätt när det meddelats till adressaten och denne har kunnat få kännedom om beslutet (beslut av den 2 oktober 2014, Page Protective Services/SEAE, C-501/13 P, ej publicerat, EU:C:2014:2259, punkt 30).

48 Det framgår av punkterna 26 och 27 i det överklagade beslutet att det omtvistade beslutet delgavs Republiken Portugal den 23 juni 2015 och att denna medlemsstat kunde få kännedom om innehållet i beslutet samt skälen till detsamma. I punkt 42 i det överklagade beslutet slog tribunalen vidare fast att meddelandet den 20 juli 2015 endast hade till syfte att ändra utskriftsformatet för tabellerna i bilagan till det omtvistade beslutet och att detta inte berörde den portugisiska språkversionen av beslutet, vilken inte ändrats, vare sig till innehåll eller form.

49 Vad gäller Republiken Portugals argument att tribunalen missuppfattat de faktiska omständigheterna och bevisningen, konstaterar domstolen att samtliga delar i det omtvistade beslut som avser Republiken Portugal framgår tydligt av beslutet som delgavs den 23 juni 2015.

50 Av det anförda följer att det omtvistade beslutet lagligen delgavs Republiken Portugal den 23 juni 2015.

51 Vad gäller meddelandet av den 20 juli 2015 framgår under alla omständigheter av domstolens praxis att ett beslut som, vilket uppenbarligen är fallet här, endast utgör en bekräftelse av ett tidigare beslut inte ger upphov till en ny frist för att väcka talan, eftersom väckande av talan om ogiltigförklaring av ett beslut som enbart bekräftar ett tidigare beslut mot vilket talan inte har väckts inom fristen ska avvisas (se, för ett liknande resonemang, beslut av den 21 november 1990, Infortec/kommissionen, C-12/90, EU:C:1990:415, punkt 10).

52 Tribunalen kunde mot denna bakgrund, utan att göra sig skyldig till felaktig rättstillämpning, i punkt 27 i det överklagade beslutet, slå fast att delgivningen av det omtvistade beslutet den 23 juni 2015 gjorde det möjligt för Republiken Portugal att få kännedom om innehållet i beslutet liksom skälen för detta, och i punkt 44 i det överklagade beslutet, slå fast att fristen för att väcka talan mot det omtvistade beslutet började löpa vid delgivningen av beslutet till Republiken Portugal, som skedde den 23 juni 2015, och inte vid meddelandet av den 20 juli 2015.

53 Överklagandet kan följaktligen inte vinna bifall på den första grunden.

54 Av det anförda följer att överklagandet ska ogillas i sin helhet.

Rättegångskostnader

55 Enligt artikel 184.2 i domstolens rättegångsregler ska domstolen besluta om rättegångskostnaderna när överklagandet ogillas.

56 Enligt artikel 138.1 i samma rättegångsregler, som är tillämpliga i mål om överklagande med stöd av artikel 184.1 i dessa regler, ska tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats.

57 Kommissionen har yrkat att Republiken Portugal ska förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom Republiken Portugal har tappat målet, ska kommissionens yrkande bifallas.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (sjätte avdelningen) följande:

1) Överklagandet ogillas.

2) Republiken Portugal ska ersätta rättegångskostnaderna.

Underskrifter